

Praha 16. 5. 2012

13

Indikační skupiny lázeňské péče 2007–2011

Indication Groups of Balneal Care 2007–2011

Souhrn

Tato Aktuální informace přináší vybrané údaje o vývoji lázeňské péče v ČR podle indikačních skupin za léta 2007–2011. Celkový počet pacientů v lázeňské péči za toto období vzrostl ze 346 556 na 360 178 osob. Nejvyšší podíl dospělých pacientů léčených na náklady zdravotního pojištění i platících pacientů ze zahraničí a tuzemska se léčí na nemoci pohybového ústrojí, nejvyšší podíl dorostu rovněž na nemoci pohybového ústrojí a nejvyšší podíl dětských pacientů se léčí na netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí.

Summary

This Topical Information brings the selected data on the development of Balneal Care in the Czech Republic by the indication groups during 2007–2011. The total number of the patients rose from 346 556 to 360 178 persons. The highest share of adult patients under the public health insurance as well as of individual payers from abroad and inland come for treatment of diseases of locomotive organs, the highest share of juveniles for treatment of diseases of locomotive organs as well and the highest share of children patients come for treatment of non-tuberculosis diseases of respiratory system.

Tato Aktuální informace ÚZIS ČR navazuje na Aktuální informaci č. 9/2012 a přináší další údaje získané ze statistického výkazu L (MZ) 2-01 o výkonech lázeňské péče. V období 2007–2011 vykázalo lázeňství v ČR nárůst počtu pacientů o 3,9 %. Celkový počet pacientů ve zdravotnických zařízeních lázeňské péče vzrostl ze 346 556 pacientů všech kategorií v roce 2007 na 360 178 pacientů v roce 2011. Rekordního počtu pacientů přitom bylo dosaženo v roce 2008, když se v lázních léčilo 383 414 osob. Počty nutného doprovodu pacientů k tíži zdravotního pojištění se ve sledovaných letech měnily jen mírně a trvale převyšovaly 4 tisíce osob.

Vývoj počtu pacientů podle indikačních skupin

Vyhláškou MZ č. 58/1997 Sb. jsou stanoveny indikační skupiny pro lázeňskou péči o dospělé, děti a dorost. Níže je uveden stručný popis vývoje počtu lázeňských pacientů u jednotlivých indikačních skupin podle vybraných kategorií pacientů. Pro zjednodušení jsou souhrnně hodnoceny kategorie pacientů na náklady zdravotního pojištění celkem, tj. KLP a PLP ¹. U pacientů léčených za přímé úhrady mimo veřejné zdravotní pojištění, tj. tuzemští „samoplátci“ a pacienti ze zahraničí, je zde prezentována pouze kategorie

¹ KLP - komplexní lázeňská péče, PLP - příspěvková lázeňská péče

dospělých vzhledem k nízkým počtům mladších věkových kategorií (děti a dorost za všechny indikační skupiny v řádech stovek ročně).

Dospělí pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění (KLP a PLP)

Celkový počet dospělých pacientů KLP a PLP se v letech 2007–2011 pohyboval cca mezi 105 až 113 tisíci osob, celkový počet ošetřovacích dnů mezi 2,6 až 2,8 miliónů. Tradičně zhruba polovinu případů tvoří léčba nemocí pohybového ústrojí (indikační skupina VII, v roce 2011 celkem 54 931 pacientů). Dalšími nejčastějšími indikacemi jsou nemoci nervové (VI - 18 262) a nemoci oběhového ústrojí (II - 11 486). Za sledované období od roku 2007 vykázaly nárůst v počtu pacientů i v počtu ošetřovacích dnů indikační skupiny I - nemoci onkologické, VI - nemoci nervové, VII - nemoci pohybového ústrojí a IX - duševní poruchy, ostatní indikační skupiny vykázaly poklesy počtu pacientů i ošetřovacích dnů. V roce 2011 byla absolutně nejčastější diagnózou indikační skupina VI/3 - kořenové syndromy vertebrogenního původu (12 876 případů), indikační skupina VII/15 - stavy po ortopedických operacích s použitím náhrady kloubní (12 460 případů) a indikační skupina VII/10 - gonartróza v soustavném léčení (8 787 případů).

Dorostoví pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Celkový počet pacientů v dorostovém věku se ve sledovaném období pohyboval kolem průměru 2 tisíc osob za rok, nejnižší byl právě v roce 2011 (1 738). Nejčastějšími indikačními skupinami jsou dlouhodobě nemoci pohybového ústrojí (XXVII - v roce 2011 celkem 434 osob), nemoci nervové (indikační skupina XXVI - celkem 410), nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 393) a nemoci gynekologické (XXXI - 247). Jmenované indikační skupiny lázeňské léčby u dorostu tvořily v letech 2007–2011 pravidelně kolem 80 % všech pacientů. Nemoci trávicího ústrojí (XXIII) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV) vykázaly za sledované roky 2007–2011 nárůst, ostatní indikační skupiny vykázaly pokles počtu pacientů. Ve sledovaných letech poklesl počet dorostových pacientů o 32,9 % a počet ošetřovacích dnů o 35,0 %.

Dětské pacienti na náklady veřejného zdravotního pojištění

Počet lázeňských pacientů v dětském věku v letech 2007–2011 poklesl z 9 736 na 8 666. Nejčastějšími indikacemi u dětských pacientů byly opakovaně netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (indikační skupina XXV - v roce 2011 celkem 4 226), nemoci nervové (XXVI - 1 492) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (XXIV - 1 206). U všech indikačních skupin byl za sledované období zaznamenán pokles dětských pacientů kromě skupiny nemocí z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí a skupiny nemocí nervových. Celkový počet pacientů v roce 2011 oproti roku 2007 poklesl o 11,0 %, počet ošetřovacích dnů poklesl o 14,0 %.

Dospělí pacienti „samoplátci“ z tuzemska

Tato kategorie zahrnuje lázeňskou péči hrazenou z jiných zdrojů než z veřejného zdravotního pojištění, což v praxi znamená převážně platby fyzických osob a rovněž platby právnických osob (např. firemní zdravotní programy). Celkové počty pacientů této kategorie se v letech 2007–2011 pohybovaly v rozmezí od 91 896 do 114 788 osob, tato skupina jako jediná v lázeňství vykazuje stoupající tendenci, a to i přes mírný pokles v roce 2011 na 111 035 pacientů. Nejčastějšími indikacemi byly nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2011 celkem 73 434 pacientů), netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (V - 18 702) a nemoci oběhového ústrojí (II - 12 537), jejichž celkový podíl pravidelně převyšuje 90 % všech pacientů. Celkový počet tuzemských samoplátců vzrostl za sledované období o 20,8 %, zatímco počet poskytnutých ošetřovacích dnů jen o 9,8 %, což je zřejmě vlivem kratších (týdenních, víkendových)

zdravotních programů. K vykazování indikačních skupin ÚZIS ČR ovšem připouští i možnost, že u tuzemců mimo zdravotní pojištění a u cizinců není vždy jednoznačně konkrétně vykázána indikační skupina poskytnuté lázeňské léčby.

Dospělí pacienti ze zahraničí

Ve sledovaném období 2007–2011 se počet dospělých pacientů ze zahraničí pohyboval v rozmezí cca 132 tis. až 154 tis. osob, přičemž rekordní počet 153 704 byl v lázních dosažen v roce 2008. V roce 2011 se v českých lázních léčilo 132 391 těchto pacientů, tedy o 21 3013 cizinců méně než v roce 2008. Dospělí pacienti ze zahraničí v letech 2007–2011 tvořili tradičně kolem 40 % všech dospělých pacientů. Nejčastěji se vyskytovali pacienti s indikační skupinou nemoci pohybového ústrojí (indikační skupina VII - v roce 2011 to bylo 80 195 lázeňských pacientů), nemoci trávicího ústrojí (III - 21 975) a nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí (IV - 15 639).

Počet dětských a dorostových pacientů „samoplátců“ v lázních (tuzemců i cizinců celkem) se v letech 2007–2011 pohyboval řádově ve stovkách, indikačními skupinami s nejčastějším výskytem byly nemoci trávicího ústrojí (XXIII), netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí (XXV), nemoci nervové (XXVI) a nemoci pohybového ústrojí (XXVII).

Závěr

Celkový počet 360 178 lázeňských pacientů v roce 2011 nepřekonal zatím rekordní návštěvnost 383 414 osob v roce 2008. Mírný pokles se projevil u platících klientů z ciziny i z tuzemska. Vývoj počtu klientů veřejného zdravotního pojištění (převážně pokles, v roce 2011 s výjimkou kategorie dětí) se zřejmě ani v dalších letech nezmění a bude odrážet i zamýšlené změny v připravované vyhlášce k indikačním skupinám lázeňské léčebné rehabilitační péče.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

Příloha k Vyhlášce MZ č. 58/1997 (výňatek)

A.	Indikační seznam pro lázeňskou péči o dospělé	B.	Indikační seznam pro lázeňskou péči o děti a dorost
I.	Nemoci onkologické	XXI.	Nemoci onkologické
II.	Nemoci oběhového ústrojí	XXII.	Nemoci oběhového ústrojí
III.	Nemoci trávicího ústrojí	XXIII.	Nemoci trávicího ústrojí
IV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	XXIV.	Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí
V.	Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	XXV.	Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí
VI.	Nemoci nervové	XXVI.	Nemoci nervové
VII.	Nemoci pohybového ústrojí	XXVII.	Nemoci pohybového ústrojí
VIII.	Nemoci močového ústrojí	XXVIII.	Nemoci ledvin a cest močových
IX.	Duševní poruchy	XXIX.	Duševní poruchy
X.	Nemoci kožní	XXX.	Nemoci kožní
XI.	Nemoci ženské	XXXI.	Nemoci gynekologické

Počty pacientů v lázních v letech 2007–2011

Kategorie	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
Dospělí						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	92 605	91 488	98 113	97 032	88 035	95,1
PLP	15 708	15 149	15 040	14 989	16 968	108,0
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	91 896	112 987	111 089	114 788	111 035	120,8
cizinci	133 761	153 704	143 221	138 136	132 391	99,0
Celkem dospělí	333 970	373 328	367 463	364 945	348 429	104,3
Děti a dorost						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	12 322	9 708	9 912	9 990	10 288	83,5
PLP	6	13	71	88	116	1 933,3
Plně na vlastní náklady:						
tuzemci	57	54	34	169	106	186,0
cizinci	201	311	701	674	1 239	616,4
Celkem děti a dorost	12 586	10 086	10 718	10 921	11 749	93,3
Celkem pacienti						
Na náklady zdrav. pojištění:						
KLP	104 927	101 196	108 025	107 022	98 323	93,7
PLP	15 714	15 162	15 111	15 077	17 084	108,7
Celkem plně na vlastní náklady:						
tuzemci	91 953	113 041	111 123	114 957	111 141	120,9
cizinci	133 962	154 015	143 922	138 810	133 630	99,8
Celkem počet pacientů	346 556	383 414	378 181	375 866	360 178	103,9
Celkem doprovod placený zdravotními pojišťovnami	4 293	4 002	4 232	4 167	4 054	94,4

KLP - komplexní lázeňská péče (plně hrazená zdrav. pojišťovnami)

PLP - příspěvková lázeňská péče (částečně hrazená zdrav. pojišťovnami)

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2007–2011 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	3 047	2 670	3 099	3 171	3 455	117,0
	počet ošetř. dnů	67 896	58 892	69 184	71 375	76 361	112,5
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	16 692	14 177	14 852	13 450	11 486	68,8
	počet ošetř. dnů	453 478	384 320	398 972	361 147	314 602	69,4
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	2 947	2 501	2 718	2 261	1 985	67,4
	počet ošetř. dnů	62 315	53 209	51 627	48 805	43 036	69,1
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	3 402	2 958	3 309	3 129	2 817	82,8
	počet ošetř. dnů	56 811	48 590	54 081	49 820	45 851	80,7
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	7 899	6 661	6 956	6 573	6 336	80,2
	počet ošetř. dnů	230 824	192 308	197 570	191 968	180 376	85,5
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	16 025	16 997	18 547	19 452	18 262	114,0
	počet ošetř. dnů	402 684	416 421	438 928	456 792	434 376	107,9
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	51 114	54 486	57 507	57 855	54 931	107,5
	počet ošetř. dnů	1 265 953	1 348 960	1 427 525	1 453 852	1 379 834	109,0
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	1 200	1 023	916	944	943	78,6
	počet ošetř. dnů	26 482	22 357	20 347	19 234	17 430	65,8
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	2 009	1 754	1 995	2 113	2 110	105,0
	počet ošetř. dnů	52 578	46 938	52 613	55 942	56 012	106,5
X. Nemoci kožní	počet pacientů	1 455	1 221	1 248	1 277	1 228	84,4
	počet ošetř. dnů	42 061	36 666	37 642	37 958	36 187	86,0
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	2 522	2 189	2 006	1 796	1 450	57,5
	počet ošetř. dnů	69 630	60 284	55 226	49 435	39 273	56,4
Celkem	počet pacientů	108 313	106 637	113 153	112 021	105 003	96,9
	počet ošetř. dnů	2 730 712	2 668 945	2 803 715	2 796 328	2 623 338	96,1

Lázeňská péče dorostu - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2007–2011 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	9	7	10	8	4	44,4
	počet ošetř. dnů	377	274	390	311	160	42,4
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	66	31	32	34	19	28,8
	počet ošetř. dnů	1 305	1 049	997	1 184	593	45,4
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	31	33	34	51	46	148,4
	počet ošetř. dnů	897	954	1 007	1 427	1 228	136,9
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	372	302	346	394	393	105,6
	počet ošetř. dnů	12 745	10 090	11 398	13 501	13 047	102,4
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	325	165	204	250	153	47,1
	počet ošetř. dnů	9 812	5 523	6 185	8 840	4 967	50,6
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	602	530	513	484	410	68,1
	počet ošetř. dnů	25 550	21 057	19 474	18 008	15 099	59,1
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	592	470	450	465	434	73,1
	počet ošetř. dnů	23 291	17 455	16 194	16 695	15 711	67,5
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	35	16	21	35	6	17,1
	počet ošetř. dnů	1 101	520	767	1 348	186	16,9
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	8	9	12	6	6	75,0
	počet ošetř. dnů	226	240	357	185	180	79,6
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	72	44	28	42	20	27,8
	počet ošetř. dnů	2 458	1 535	1 011	1 570	659	26,8
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	480	431	347	334	247	51,5
	počet ošetř. dnů	13 847	12 098	10 062	10 249	7 687	55,5
Celkem	počet pacientů	2 592	2 038	1 997	2 103	1 738	67,1
	počet ošetř. dnů	91 612	70 795	67 842	73 318	59 517	65,0

Lázeňská péče pro děti - počet přijatých pacientů na náklad zdravotního pojištění podle indikačních skupin v letech 2007–2011 (KLP + PLP)

Indikační skupiny		2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
XXI. Nemoci onkologické	počet pacientů	13	13	12	16	11	84,6
	počet ošetř. dnů	500	500	480	622	432	86,4
XXII. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	190	50	77	80	72	37,9
	počet ošetř. dnů	3 759	1 491	2 250	2 598	1 410	37,5
XXIII. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	134	123	129	108	112	83,6
	počet ošetř. dnů	3 783	3 550	3 514	3 027	3 193	84,4
XXIV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	1 102	902	1 217	1 143	1 206	109,4
	počet ošetř. dnů	37 224	30 123	40 466	38 401	40 193	108,0
XXV. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	4 733	3 525	3 689	3 730	4 226	89,3
	počet ošetř. dnů	159 174	114 475	119 532	118 948	133 657	84,0
XXVI. Nemoci nervové	počet pacientů	1 470	1 387	1 429	1 376	1 492	101,5
	počet ošetř. dnů	54 439	49 994	49 945	49 283	55 179	101,4
XXVII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	733	570	512	497	535	73,0
	počet ošetř. dnů	29 510	21 378	18 631	18 085	19 245	65,2
XXVIII. Nemoci ledvin a cest močových	počet pacientů	226	141	120	103	102	45,1
	počet ošetř. dnů	7 745	5 355	4 640	3 710	3 437	44,4
XXIX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
XXX. Nemoci kožní	počet pacientů	392	269	277	336	370	94,4
	počet ošetř. dnů	13 494	8 969	9 505	11 050	12 138	90,0
XXXI. Nemoci gynekologické	počet pacientů	743	703	524	586	540	72,7
	počet ošetř. dnů	23 209	20 722	16 420	18 489	17 306	74,6
Celkem	počet pacientů	9 736	7 683	7 986	7 975	8 666	89,0
	počet ošetř. dnů	332 837	256 557	265 383	264 213	286 190	86,0

Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých tuzemských pacientů samoplátců podle indikačních skupin v letech 2007–2011

Indikační skupiny		2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	49	39	49	97	70	142,9
	počet ošetř. dnů	765	436	705	1 380	751	98,2
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	15 835	19 607	14 000	13 123	12 537	79,2
	počet ošetř. dnů	86 972	119 858	94 942	68 232	76 314	87,7
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	2 647	1 441	1 870	829	749	28,3
	počet ošetř. dnů	36 883	15 820	22 499	5 504	5 959	16,2
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	1 097	665	448	252	306	27,9
	počet ošetř. dnů	17 507	8 935	6 110	3 725	4 631	26,5
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	16 052	14 219	20 590	20 329	18 702	116,5
	počet ošetř. dnů	53 651	34 796	97 437	104 853	98 421	183,4
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	953	5 565	5 373	4 623	5 162	541,7
	počet ošetř. dnů	5 923	28 581	26 796	22 240	27 526	464,7
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	55 132	71 401	67 998	75 279	73 434	133,2
	počet ošetř. dnů	423 309	486 886	440 751	498 650	474 980	112,2
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	37	29	631	143	42	113,5
	počet ošetř. dnů	495	405	6 397	1 954	478	96,6
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	-	-	-	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	-	-	-	x
X. Nemoci kožní	počet pacientů	-	-	1	-	-	x
	počet ošetř. dnů	-	-	28	-	-	x
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	94	21	129	113	33	35,1
	počet ošetř. dnů	2 219	277	2 684	2 170	487	21,9
Celkem	počet pacientů	91 896	112 987	111 089	114 788	111 035	120,8
	počet ošetř. dnů	627 724	695 994	698 349	708 708	689 547	109,8

**Lázeňská péče pro dospělé - počet přijatých zahraničních pacientů
podle indikačních skupin v letech 2007–2011**

Indikační skupiny		2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2007 v %
I. Nemoci onkologické	počet pacientů	155	284	646	292	825	532,3
	počet ošetř. dnů	2 427	4 842	24 127	3 664	11 032	454,6
II. Nemoci oběhového ústrojí	počet pacientů	9 662	8 011	8 230	6 893	7 201	74,5
	počet ošetř. dnů	142 375	125 512	136 491	81 774	96 807	68,0
III. Nemoci trávicího ústrojí	počet pacientů	26 624	38 437	31 150	20 203	21 975	82,5
	počet ošetř. dnů	378 893	523 833	422 550	268 746	295 619	78,0
IV. Nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí	počet pacientů	7 953	9 845	7 755	16 828	15 639	196,6
	počet ošetř. dnů	113 555	145 700	113 953	239 275	234 348	206,4
V. Netuberkulózní nemoci dýchacího ústrojí	počet pacientů	2 530	2 798	1 905	2 099	960	37,9
	počet ošetř. dnů	21 696	26 859	20 607	19 353	7 727	35,6
VI. Nemoci nervové	počet pacientů	198	385	1 636	707	527	266,2
	počet ošetř. dnů	8 199	6 785	25 087	9 017	4 785	58,4
VII. Nemoci pohybového ústrojí	počet pacientů	76 512	89 720	86 941	86 945	80 195	104,8
	počet ošetř. dnů	1 096 040	1 207 116	1 036 687	1 137 850	1 043 404	95,2
VIII. Nemoci močového ústrojí	počet pacientů	9 952	4 029	4 777	4 006	4 368	43,9
	počet ošetř. dnů	61 199	41 364	48 810	36 997	51 396	84,0
IX. Duševní poruchy	počet pacientů	27	37	19	28	113	418,5
	počet ošetř. dnů	319	466	202	389	1 417	444,2
X. Nemoci kožní	počet pacientů	7	7	8	6	121	1 728,6
	počet ošetř. dnů	84	106	131	68	3 181	3 786,9
XI. Nemoci ženské	počet pacientů	141	151	154	129	467	331,2
	počet ošetř. dnů	2 216	2 827	2 767	1 492	7 370	332,6
Celkem	počet pacientů	133 761	153 704	143 221	138 136	132 391	99,0
	počet ošetř. dnů	1 827 004	2 085 410	1 831 412	1 798 905	1 757 086	96,2